

Hefte - Krigens falne

1940 - 1945

Utgiver : Kåfjord kommune/Gáivuona suohkan/Kaivuonon komuuni
Utgitt med støtte fra Nord-Troms Historielag

Innhold

- **Hvorfor et minnehefte?**
Forord ved ordfører Bernt Lyngstad (3)
- **Om markeringen**
Av ordfører Bernt Lyngstad (4)
- **Til minne om**
Nils Olaf Amundsen, Birtavarre - Erik Mikal Nilsen, Birtavarre (5)
Harald Marelius Ballovarre, Birtavarre, Mons Peder Henriksen, Birtavarre (6)
Ragna Kristine Ingvarda Hansen, Indre Nordnes, Elen Kristine Olsen, Manndalen (7)
Nils Olaf Larsen, Birtavarre (7)
Karsten Arnulf Johansen, Birtavarre, Åsmund Petter Myrseth, Birtavarre (8)
Kristian Alfred Einebakken, Birtavarre, (8)
Elen Mikkelsdatter, Birtavarre, Ole Elvenes, Birtavarre (9)
Elida Pauline Pedersen (Molund) Birtavarre, Albert Hilmar Mathisen, Bjerkli (10)
Hans Peder Nilsen Slettvoll, Manndalen, Aksel Bernhart Eriksen, Manndalen (11)
Ingrid Jensine Nilsen, Manndalen, Bjørnar Ingolf Hansen, Manndalen (11)
Einar Alfred Amundsen, Birtavarre (12)
- **Prestens tale**
Av prest Richard Svane Olsen (13)
- **Appell - soldatenes tale**
Av Bernt Olav Johansen - sjef Lyngenlinja HV (14, 15, 16)
- **Bilder fra arrangementet**
Foto : Ørjan Marakatt Berthelsen, arkiv (17, 18, 19, 20)
- **Bilder fra 1947**
Foto : Arkivbilder (21)

Forord av ordfører Bernt Lyngstad.

Først, før eg bynne med historien og informasjonen om hver enkelt som vi minnes her i dag, så vil eg takke alle som har bidratt med opplysninga om hver enkelt av de som har sitt navn på bautaen i dag.

Spesielt takk til min onkel, Torleif Lyngstad, som har brukt mye tid med meg for å bidra til at informasjonen om hver enkelt faktisk blei funnet og at informasjonen va korrekt, så langt vi kunne spore opp fra våre kilda. Så tusen takk for all hjelp Torleif.

Takk også til vår forrige kulturkonsulent, Kjersti Rennestraum og takk til mine folkevalgte kollegaer som har støtta opp om det her prosjektet.

Takk til Nord Troms museum ved Lise Brekkmo. Takk til Oliva Fossli, Olaf Skogmo, Elling Vatne, Berit Sneve Lillevik, Olaf Bergheim, Emma Vik, Aud Myrseth, Tove Løkvoll, Jorunn Løkvoll, Britt Dalheim Hjeltnes, Ann-Kristin Engstad, Torbjørn Karlsen og Peder Mathisen. Alle har bidratt med informasjon om de vi minnes her i dag.

Takk også til styret i Birtavarre bedehus for at vi fikk lov til å reise den her bautaen her vi e i dag.

Takk og til alle dokker andre som har bidratt med smått og stort, slik at vi har fått realisert avdukinga som vi har i dag.

Myrvoll Maskin har også hjulpe oss med fundamentering og plassering av bautaen. Tusen takk!

Gratulere med dagen og velkommen alle sammen, til markering av vår frigjøringsdag og vår veterandag.

Mye av informasjonen har vi måtte spore opp via digitale arkiv, både i Sverige og Norge, kirkebøker, artikla på nett, litteratur om temaet og ikke minst direkte fra enkeltpersona som e i slekt eller har kjennskap til hver enkelt av de som vi minnes her i dag.

Det har vært en krevanes jobb, men veldig interessant og ikke minst, emosjonelt å få vite bakgrunnen til koffor våre innbyggere tapte sitt liv.

Så variere det kor mye informasjon vi har om hver enkelt. For noen har vi mye og god informasjon om, og da synes eg det e fint at vi dele den med dokker, selv om det kan ta litt tid. For flere andre har vi dessverre begrensa med informasjon.

Eg har et håp om at vi i framtida kan få laga et eget hefte som minnes våre innbyggere, slik at historian blir bevart for all framtid.

Så vil det nok framover i tid helt sikkert dukke opp flere navn som vi bør favne om og minnes. Da må vi se på løsnings for at de hær personan også finner sin plass tilknyta vår bauta.

Så e det asså på sin plass i dag å sende en stor takk til vårt svenske broderfolk og norske familia, som under krigsdagan åpna sine hjem for våre innbyggere som va på flukt eller ble evakuert. Tusen takk!

Vi skal og i dag minnes med takknemlighet dem som risikerte sitt eget liv under krigsdagan, for at andre skulle få mulighet til en framtid.

Det va grenselosa, krigsseilera, soldata på tjeneste i inn- og utland, hjemmeseilera under påtvungen tysk kommando, persona som førte evakueringskøyte langs kysten og øvrige motstandsfolk.

Nils Olaf Amundsen, Birtavarre: 15.3.1919 – 9.4.1940

P/S Eidsvold – Torpedoangrep utenfor Narvik

(Som også står på bautaen fra 1947)

I november 1939 ble panserskipan Eidsvold og Norge sendt til Tromsø som et ledd i nøytralitetsvernet. Tre måned før krigen brøt ut, lå skipan ankra opp i Skibotn før dem ble sendt til Narvik i april 1940.

9. april ble begge skipan senka av tyskeran under slaget om Narvik. P/S Eidsvold ble truffet av 3 torpedoer fra den tyske jageren «Wilhelm Heidkamph».

Ombord va Nils Olaf Amundsen fra Birtavarre. Han og 174 andre menn gikk ned. Bare seks av dem overlevde. I tillegg omkom to mann i fartøyets motorbåt.

Den tyske jageren Wilhelm Heidkamph, som senka P/S Eidsvold, ble sjøl senka dagen etterpå av en britisk jager.

Nils Olaf Amundsen blei 21-år gammel.

Erik Mikal Nilsen, Birtavarre: 24.3.1893 – 14.5.1942

D/S Isbjørn – Senket av fly - Operation Fritham, Svalbard

Kilde: ARKIVET/Falstadsenteret/Krigsseilerregisteret

Svalbard fikk aldri noen fast tysk tilstedeværelse under andre verdenskrig, bortsett fra enkelte værstasjon. I 1941 ble den norske og sovjetiske sivilbefolkninga evakuert til henholdsvis Storbritannia og Arkhangelsk.

Etter det ble det gjort et forsøk på å etablere en liten alliert styrke i området rundt Isfjorden i 1942. Det e i ettertid kjent som Operasjon Fritham. Det førte til en trefning i Grønfjorden med mange omkomne. Restan av den allierte styrken reorganiserte seg etterpå i Barentsburg.

Erik va fangstmann og arbeida på Svalbard. Han blei i 1941 henta til England og gikk inn i Marinen i spesialtjeneste som kvartermester og los på D/S Isbjørn.

D/S Isbjørn ble senka av fly ved Grønfjorden på Svalbard, på reise fra Island.

Erik Mikal Nilsen ble 49 år gammel.

Harald Marelius Ballovarre, Birtavarre: 10.10.1916–2.9.1944

DS Fjordheim – Torpedoangrep i Atlanterhavet

(Som også står på bautaen fra 1947)

Kilde: Krigsseilerregisteret

DS Fjordheim va på reise i konvoi fra Swansea til Halifax med koll. Seint på kvelden den 2. september 1944, blei dampskipet torpedert av tysk ubåt. Torpedoen traff i akterskipet, lukan blei sprengt i støkka, og en svær søyle av vann og koll slo opp og fylte dekket. Da siste livbåt satte av, vaska sjøen over akterdekket.

Seks minutta etter torpederinga eksploderte kjelan, og skipet gikk rett ned. Tre av maskinbesetninga omkom. Derav Harald Marelius Ballovarre fra Birtavarre.

Harald blei 27 år gammel.

Mons Peder Henriksen, Birtavarre: 9.2.1922 – 8.5.1945

Minesveiperen N.Y.M.S 382 – Den engelske kanal

(Som også står på bautaen fra 1947)

Kilde: Krigsseilerregisteret

NYMS 382 (Norske verfts minesveiper) var av type Vinstra-klasse og i lag med resten av fartøyan, heiste alle kommando i Devonport, England 22. mars 1945. Fartøyan blei samla i en divisjon som fikk betegnelsen 3. minesveiperdivisjon og ble fra slutten av mars stasjonert i Cherbourg, Normandie.

Operasjonsfeltet va den engelske kanal med oppdrag, minesveiping om dagen, og patruljetjeneste om natta. Ikke under noen av operasjonen kom fartøyan i kontakt med fienden.

I begynnelsen av mai gikk divisjonen til Plymouth med ordre om å gå til Rosyth. Forholdan va gode med lettskya vær, god sikt og smul sjø. 7. mai Kl. 21.52 ble minesveiperen truffet av en torpedo, skutt av tysk u-båt.

NYMS 382 eksploderte og sank i løpe av 2 minutta. 10 overlevanes ble plukka opp, 22 mann omkom, derav Mons Peder fra Birtavarre. Posisjonen va Lyme Bay i Den engelske kanal.

Mons Peder Henriksen blei 23 år gammel

Ragna Kristine Ingvarda Hansen, Indre Nordnes: 8.6.1917–22.4.1941

*D/S Blenheim – Tysk troppetransport fra Hammerfest til Porsanger.
Ragna omkom i forbindelse med evakuering som følge av brann.*

Kilde: Krigsseilerregisteret

Ragna va om bord på D/S Blenheim den 22. april 1941, på seiling fra Hammerfest til Porsanger, med et større antall tyske troppa og kjøretøy.

Fartøyet kom i brann Sør-Øst av Repvågneset. Besetninga forsøkte å landsette skipet, men samtlige måtte gå fra borde eller hoppe til sjøs, på grunn av den intense brannen. Mange drukna.

Det forlatte skipet drev brennanes over til østsida av fjorden og skurte opp i fjæra ved Brenna og brant helt ut.

Vraket havna seinere i Andersbukta, og her sto det til et par år etter krigen. Brannårsaken va trolig uforsiktighet med ild.

Til sammen omkom 104 menneska, derav åtte fra den norske besetninga.

Ragna Kristine Ingvarda Hansen blei 23 år gammel.

Elen Kirstine Olsen, Manndalen: 27.4.1874 - 14.9.1943

Kilde: Britt Dalheim Hjeltnes/Lise Brekmo, Nord Troms Museum/Digitalarkivet

Elen va født Olsdatter. Ho gikk på en mine under bærplukking i Repparfjord, og døde av skadan hun pådro seg. Ho va født på Sandmelen på Samuelsberg og gift med en fra Kjerringdalen.

Elen Kirstine Olsen blei 69 år gammel.

Nils Olaf Larsen, Birtavarre: 14.6.1897 - 1944

Nils Olaf døde på flukt til Sverige i november 1944, like over grensa til Finland.

Levningan av Nils Olaf ble henta ned hit til bygda, sommeren 1945, og e gravlagt på kirkegården her i Birtavarre.

Nils Olaf Larsen blei 47 år gammel.

Karsten Arnulf Johansen, Birtavarre: 4.6.1944 - 20.11.1944

Kilde: Emma Vik (søskenbarn)

Karsten døde under flukt til Sverige sammen med foreldran i november 1944. Karsten blei gravlagt i Karesuando. Dødsårsak va muligens lungebetennelse etter den strabasiøse turen.

Karsten Arnulf Johansen ble kun 5 måned gammel.

Åsmund Petter Myrseth, Birtavarre: 27.3.1944 - 13.12.1944

Åsmund døde av skada han pådro seg etter ulykke i evakueringsgamme. Det va sår som det gikk infeksjon i og som ikke kunne behandles på grunn av mangel på medisina.

Åsmund Petter Myrseth ble kun 8 måned gammel.

Kristian Alfred Einebakken, Birtavarre: 18.5.1910 – 30.11.1944

Omkom av skadene han pådro seg under flukt fra tyskerne

Kilde: Torleif Lyngstad

Kristian flykta med sin familie til fjells i de hektiske evakueringsdagen i november 1944.

I forbindelse med den her flukten, så skada Kristian seg i armen på rusten piggråd/streng, og pådro seg betennelse med etterfølganes blodforgiftning og koldbrann.

Kristian blei i veldig dårlig forfatning med store smerta som va uutholdelig for han. Globoid va på den tida, stort sett det eneste som kunne gi noe lindring.

Det understreke bare de utfordringen det ga for befolkninga, med stor mangel på nødvendige medisina, når man blei syk.

Kristian blei omsider tatt ned til bygda til en tysk lege, som ikke kunne hjelpe. Livet stod ikke til å redde.

Kristian blei i skjul av mørket begravd på kirkegården her i Birtavarre.

Kristian Alfred Einebakken blei 34 år gammel.

Elen Mikkelsdatter, Birtavarre: 10.10.1854 - 7.12.1944

Kilde: Torleif Lyngstad/Kirkebøker

Elen va enke, og bodde de siste åran av sitt liv hos sønnen Peder - eller Pelle som han ble kalt. Ho var født i 1854, og altså 90 år, da ho døde den 7. desember 1944.

Da bygda flykta til skogs fulgte Elen med sønnen og svigerdattera Johanna, til der sønnen bygde en gamme like ved Brynelva, nedenfor Njaika.

Elen døde imidlertid i den her gammen, og Pelle og Johanna flytta ut og bygde seg ei ny gamme under fjellfoten oppe i Njaika.

Gammebyen blei til slutt beståanes av i alt 5-6 gamme. Men dem rakk aldri å få den helt ferdig.

Etter at tyskeran hadde henta ned folket i den nevnte gammebyen, ble også liket av Elen henta ned av noen ungdomma.

Elen Mikkelsdatter blei 90 år gammel.

Ole Olsen Elvenes, Birtavarre: 7.1.1857 - 12.12.1944

Kilde: Torleif Lyngstad/Kirkebøker

Ole fulgte med til skogs med familien til en av sine sønna, Nils Olsen Elvenes.

Ole ble igjen i gammen i Njaika, da de øvrige i familien forlot den. Han skulle hentes ned seinere på dagen/kvelden.

Han va imidlertid borte da hentemannskapet kom til gammen, men etter litt leiting fant de Ole ligganes med en hesje i skogen, et lite stykke fra gammen.

Han hadde lagt i veg ned mot bygda, men hadde dødd på stedet.

Ole Olsen Elvenes ble 87 år gammel.

Både Elen og Ole sine kiste ble transportert ned til kirkegården og satt like innafor kirkegårdsgjerdet. Der fikk de ikke stå av tyskeran, da innbyggeran skulle evakueres med DS Ullensvang, fra Bjørn-kaia, fredag den 15. desember.

Kistan ble derfor tatt ned og om bord i skipet og satt i land på Lyngseidet. Der ble dem transportert opp til kirkegården på Eidebakken, og ble forlatt ved kirkegårdsporten.

Graveren hadde så gravlagt begge to i samme grav. Levningen ble gravd opp igjen etter frigjøringa, for å identifiseres.

Elida Pauline Pedersen (Molund), Birtavarre: 17.8.1919 – 3.1.1945

Evakuert til Trondheim, døde på sykehus som følge av pådratt lungebetennelse etter evakuering til fjells i Kåfjorddalen.

Kilde: Nord Troms Museum

Ekteparet Oliver og Elida Pedersen fra Kåfjorddalen, stakk til fjells med sine tre små barn i oktober 1944. I slutten av september hadde dem fått en datter, Jenny, og fra før hadde dem to gutta på 3 ½ og 2 år. Det e Jenny som har fortalt om familiens opplevelsa under tvangsevakueringa.

Familien dro fra gården i oktober og etter et opphold i et telt og en gamme, flytta dem til gruveområdan i Skaidi, men innså snart at det kom til å ta tid før krigen va over. For familien med de små barna, ville det være umulig å klare seg gjennom vinteren.

Dem reiste derfor ned til bebyggelsen igjen, kor dem blei evakuert til Tromsø. Derfra bar ferden videre sørover, men Elida hadde pådratt seg lungebetennelse og ble alvorlig syk.

Ved ankomsten til Trondheim blei ho innlagt på sykehus. Den 3. januar 1945, døde Elida av sykdommen. Ekte mannen Oliver var no aleine med tre små barn, men heldigvis var søstera til Oliver, Mina, med på samme båt som familien og kunne hjelpe til.

Elida ble begravd på samme kirkegård i Trondheim, som andre fra Nord-Troms og Finnmark. Etter begravelsen ble Oliver, de tre barna og Mina evakuert til Brumunddal, kor dem blei til krigen va over.

Elida Pauline Pedersen blei 25 år gammel.

Almar Hilbert Mathisen, Bjerkeli: 12.7.1927 – 7.5.1945

Mine-ulykke – Røsvik, Sørfold kommune

Kilde: *Framtid i Nord*, 19.5.2020

Almar va sammen med familien blitt tvangsevakuert til Røsvik i Sørfold. På det gamle handelsstedet i Salten hadde okkupasjonsmakten anlagt et kystfort, som va av en betydelig størrelse. Minefeltet tilknytta kystfortet skal ha bestått av om lag 8.000 mina.

Dagen før frigjøringa, den 7. mai 1945, tok han en skjebnesvanger snarvei og gikk på en mine. Almar omkom umiddelbart av skadan han pådro seg og ble gravlagt på Helland i Sørfold.

Almar Hilbert Mathisen blei 17 år gammel.

Hans Peder Nilsen Slettvoll, Manndalen: 11.5.1894 -20.12.1944

Hans Peder døde på fjellet ved Moskogaisa. Hans Peder va i følge med flere andre fra Skardalen og Manndalen på flukt til Sverige.

Det sies at noen i følget støtte på tyske soldata i en hytte, og alle ble da tvunget til å flykte tilbake til Skardalen og Manndalen. Da i spredt flokk!

Det sies ikke noe om dødsårsak, men levningan av Hans Peder ble henta ned og gravlagt på Sandeng kirkegård, sommeren 1945.

Hans Peder Nilsen Slettvoll blei 50 år gammel.

Ingrid Jensine Nilsen, Manndalen: 9.3.1944 – 25.5.1945

Gravlagt på Strängnäs kirkegård, Sverige.

Foreldran Jens (var los for flyktningen) og Ida Dalheim måtte rømme til Sverige i 1943. Ingrid ble født i Sverige og døde av lungebetennelse etter mangel på antibiotika.

Ifølge søster Britt Dalheim Hjeltnes, så finnes ikke gravplassen til Ingrid mere i dag. En dame i Strängnäs stelte gravplassen i mange år etter krigen.

Ingrid Jensine Nilsen blei 14 måned gammel.

Aksel Bernhart Eriksen, Manndalen: 11.3.1927 – 1.3.1945

Fra Roedo i Manndalen.

Aksel og flere ungdomma fra Manndalen, rømte unna tyskeran og stakk til Sverige under krigsdagan.

Aksel ble dessverre syk og ble innlagt på tuberkolosehjem i Malmø. Han døde der og ble gravlagt ved urnenedleggelse i Stockholm, Sverige.

Han kom seinere hjem til Manndalen i urna, og ble tatt imot av sin yngre bror Ivar. Aksel fikk da sitt endelige gravsted på Sandeng kirkegård i Manndalen etter krigen.

Aksel Bernhart Eriksen ble 17 år gammel.

Bjørnar Ingolf Hansen, Manndalen: 27.10.1944 - 28.12.1944

Kilde: Ann-Kristin Engstad

Mor Anna Nilsen, flytta fra Langfjorden til sine foreldre i Manndalen når evakueringa begynte. Der blei Bjørnar født. Bjørnar døde etter evakuering til Hadsel. Strabasan i forbindelse med evakueringa, ble for mye for den lille gutten.

Bjørnar Ingolf Hansen ble kun 2 mnd gammel.

Einar Alfred Amundsen, Birtavarre: 15.3.1913 – 29.12.1989

Satt i tyske tukthus fra 1941 - 1945

Kilde: Vi har et referat fra et intervju av Einar, gjort av *Vågemot Miniforlag* og e også gjengitt på Polarlitteratur.no

Einar og 8 andre kom fra isbrytern Isbjørn og blei arrestert i Tromsø i 1941. Alle blei torturert i 5 uke av Gestapo. Tre av ni blei ifølge Einar gal. Etter torturen ble 8 mann dømt til livsvarig tukthus ved krigsrett, mens hovedmannen Karl Engen ble dødsdømt.

Alle blei spurt om dem ville gå inn i NS eller Regiment Nordland. Gjorde dem det ville dem bli satt fri. I motsatt fall, skulle alle bli skutt. - *Dem valgte å bli skutt.*

Etterpå blei alle sendt med tysk lastebåt til Trondheim. En sjøreise som tok 5 døgn. Dem fikk ingen mat, og måtte stå hele turen i hestestalla.

I Trondheim blei alle sendt til det beryktede fengslet Volla.

Tre dager seinere bar det av sted til Oslo, kor dem havna på Akershus. Der ble dem framstilt for en ny rett som varte i 6 dager.

Så falt dommen. Alle 9 blei dødsdømt, og etter dommen ble dem satt i tårnet på Akershus. Der satt dem med dødsdommen henganes over seg i en måned. Tre av dem blei benåda, - *de andre seks blei skutt.*

Så blei Einar sendt til Tyskland, og kom først til Hamburg og satt i enecelle der i to år. Ifølge Einar så varierte vekta hannes på den tida, mellom 43 kg og 47 kg.

Seinere ble han sendt til Rendsburg hvor han satt i enecelle i 8 måned, derfra ble han sendt til Zweibergen hvor han satt i 10 måned, fremdeles i enecelle.

Deretter ble det 2 måned i Lübeck, en måned i Berlin (Sonnenburg) og derfra tilbake til Zweibergen, og der blei han, til han sammen med de andre fangan ble befridd av Folke Bernadotte, den 12. april 1945.

Da veide Einar 43 kg – den vekta hadde han hatt de siste åran i fangenskap.

Sammen med en del andre fanga, blei Einar sendt til det svenske lasarettet i Neuengamme og la på seg 7 kg på 10 dager.

Derfra gikk turen til Sverige den 23. april. Einar va der i 7 uke. Han arbeida på et skredderverksted og seinere på kontoret til den norske legasjonen. - *Den 20. mai blei Einar sendt hjem til Norge.*

Einar sier i intervjuet at; sitat;

«Det va en underlig følelse av høytidelighet over meg, da eg passerte grensa og så det norske flagget på norsk jord»

Einar Alfred Amundsen døde i 1989, 76 år gammel. Ifølge familien, så va Einar sterkt prega av behandlinga og opplevelsan i tysk fangenskap, i alle år etter krigen til han døde.

Så vil eg bare si at, vi har gjort et valg om også å minnes Einar på vår bauta her, selv om han døde flere år etter krigen. Det har vi gjort på bakgrunn av den lange perioden han satt i tyske tukthus under umenneskelige forhold med lite mat, tortur og en behandling som vi knapt kan tenke oss.

Takk for meg!

Av ordfører [Bernt Lyngstad](#)

I dag markerer vi frigjøringsdagen og vi markerer veterandagen! Vi minnes fortellingene fra våre foreldre og besteforeldre, og så knytter vi disse fortellingene til det som skjer i dagens situasjon i Ukraina! Jeg er såpass ung at jeg ikke har en førstehånds erfaring med krig, men jeg lytter til de eldre iblant oss som sier at de at får en sånn uggen følelse, det er som om de gamle minnene vekkes til livet igjen. For meg er denne dagen en dag der jeg minnes en jevn gammel studiekamerat som ble rammet av en veibombe i Afghanistan.

Til alle dere som kjenner dere litt urolig i hjertene, til dere vil jeg si, vær modig og sterk! Tro på Jesus, la hans ord være et ord til dere, Tro på meg!- I min fars hus er det mange rom, og jeg skal komme igjen og hente dere så dere kan være der jeg er! Ordene bærer en myndig befaling over seg, vær ikke redd.

Vi lever i en tid der vi ser at ukrainske flyktninger har mistet både håp og mening! Vi skal stå klar til å lytte til deres fortellinger, og vi skal bidra med vår hjelp! Det skjer mye godt på nasjonalt plan, og vi her på lokalplanet bidrar med vårt.

Det frivillige hjelpeapparatet i Norge er god på dette, og de har profesjonelle fagfolk i bakhånd. Derfor skal vi på en dag som i dag være de første til å holde frem håpet om fred og rettferdighet!

Vi ser bakover til freden som kom til landet vårt den 8 mai 1945, og vi ser fremover mot det som skal bli morgendagens fredelige samfunn, og så kan vi si, ja, det er en kaotisk tid vi lever i, verden er full av kaos, av ting vi ikke kan forutsi, av ting vi ikke kan påvirke og gjøre noe med.

Kirken skal være et sted der mennesker kan komme med sine liv og legge det frem for Gud. På den måten skal de finne et fast holdepunkt, et fundament som ikke vakler, men som står fast og stødig når alt annet svikter.

Mennesker skal få kjenne og erfare at Gud er god. Hvordan kan dette skje? Jeg tror det henger sammen med at når vi kommer inn i et kirkerom så skal vi få erfare at der er det mennesker som vil meg vel. Der er det sang og musikk som løfter meg opp og setter ord på det jeg opplever i min hverdag. Der er det et fellesskap der jeg hører til, et fellesskap der jeg kjenner at jeg får mot og kraft til å delta i nattverdens fellesskap med Jesus.

I nattverden har vi ikke det synlige for øye, men det usynlige. Vi ser ikke Jesus synlig for oss, men vi tror at han er usynlig til stede i brødet og vinen.

I nattverden fornyes det indre menneske, ja det fornyes dag for dag, og nattverden skal styrke troen i oss. Vi trenger at denne fornyelsen kan finne sted over alt i hele verden, vi trenger at unge mennesker står frem og bekjenner sin tro med frimodighet, vi trenger ledere med modenhet og klokskap som kan vise oss Kristus, ja som kan vise oss at han er den veien som vi burde følge.

Vi er en del av kirken i verden, vi er ikke av verden, men arbeider i verden, for å samle og kalle mennesker til Kristus. Også vi er kirken, og som Kirken skal vi være som en ledestjerne i himmelrommet der ondskapens andehær, ifølge Paulus, har sitt tilholdssted.

Sammen skal vi løfte blikket mot Gud og arbeide for fred, fred i det indre menneske og fred oss mennesker imellom. I tro, håp og kjærlighet skal vi være det Gud har kallet oss til å være, hans barn.

*Vi gjemte deg bort i en kiste, da en fiende inntok vårt land. Vi ville så
nødig deg miste og strøk deg med varsom hand.*

*Men ute var du å finne. Du vaiet fra skipets mast. Vi så deg i dystre
konvoier, underveis med sin farlige last.*

*Vi så deg i fremmede havner og kikket på deg fra dekk. Om fienden
angrep som ravner. Du vaiet trassig fra hekk.*

*Det hendte du tapte duellen. En bombe kom hylende ned, og
landsmenn gikk ned i smellen. De gav sitt liv for vår fred.*

*Du var som en banner i kampen i lange og mørke år, men atter kom
lyset i lampen, og fram stod en fredelig vår.*

*Så, nå vaier du fritt over landet og vår kjærlighet den her du fått. Må
fremtidens slekter få sanne. Du er Norge i rødt, hvitt og blått!*

*Ordfører, veteraner og veteranfamilier - øvrige
Gratulerer med frigjøringsdagen og veterandagen!*

Jeg innledet med å lese diktet «Flagget vårt» av krigsseileren Søren Brandsnes.

Jeg tenker at det passer på en dag som dette.

Min appell til alle er å stå opp for friheten og våre demokratiske verdier.

Ikke ta friheten for gitt!

Okkupasjonsårene 1940 - 45 satt sitt preg på Norge. 5 år med krig, død, ødeleggelser og frykt.

Da som nå var vi en nasjon som ønsket fred og som gjorde det vi trodde var best for å beholde freden.

Vi ble overrasket. Vi var ikke tilstrekkelig forberedt. Det mange så som utenkelig ble virkelighet.

I dag er vi i en allianse og vi er godt integrert i det internasjonale fellesskapet.

En liten nasjon som Norge er avhengig av allierte og at det internasjonale rettssystemet virker for at vår sikkerhet skal bli ivaretatt.

For at en allianse skal ha effekt må den være troverdig. Det betyr at alle må bidra. Skal vi få hjelp så må også vi må bidra inn i alliansen og inn i det internasjonale fellesskapet. Vi må være troverdige partnere og bidragsyttere.

Norske menn og kvinner i uniform har gjort dette i årevis gjennom sin deltakelse i internasjonale operasjoner.

Betydningen av dette er det viktig at vi anerkjenner.

Vi ser en forferdelig krig utspille seg i Ukraina. Parallellene til 2. v.k. er mange. Russland med sin autokratiske ledelse og store ambisjoner om makt sprer død, ødeleggelse, frykt og løgner.

Resultatet er at mennesker er på flukt og trenger vår hjelp. Menneskerett og internasjonale konvensjoner som vi er avhengig av, blir utfordret og våre demokratiske verdier står på spill.

Ukrainere står sammen mot overmakten på en imponerende og forbilledlig måte. Verdens demokratier samles og viser integritet og støtte til Ukraina. NATO viser mer styrke enn noen gang. Vi ser at det nytter. De væpnede styrkene i Ukraina står ikke alene. Enhver som kan, bidrar etter evne, hver på sin måte.

Heimevernsstyrkene og frivillige har en stor verdi og styrker forsvarsviljen som bor i folket. Det er Ukraina som forsvaret Ukraina og det er Norge som forsvaret Norge.

Totalforsvarsberedskap og totalforsvarsevne er det som teller. Det krever at vi står sammen og at alle bidrar.

Da freden var et faktum 8. mai 1945, ble «Aldri mer 9. april» de nye slagordet. Tidligere generasjoner lærte gjennom dyrekjøpte erfaringer, men «Aldri mer 9. april» må ikke bli tomme og meningsløse ord.

Friheten må ikke tas for gitt. Våre demokratiske verdier og enkeltmenneskets verdi må vi vernes. Vi står nå i en situasjon der vår evne til å verne om vår verdier er mer kritisk enn på lenge.

Etter andre verdenskrig har mer enn 100 000 nordmenn, kvinner og menn, tjenestegjort i internasjonale operasjoner for Norge og det internasjonale samfunnet. De har gjennom sin tjeneste bidratt til utvikling av fred og frihet for mennesker mange steder i verden.

Norge har bidratt i rundt hundre ulike internasjonale operasjoner i over 40 land i fire verdensdeler. Dette har vært en viktig del av Norges internasjonale engasjement og Forsvarets virksomhet.

Veteranenes innsats har vært svært viktig for fellesskapet. Vi skal i dag hedre veteranene generelt, men også noen enkelte spesielt. Forsvarets veteraner er ikke bare en viktig ressurs for Forsvaret - de er verdifulle for hele samfunnet. De har satt sitt liv på spill i tjeneste for Norge, for de verdiene som vi tror på. De har gjort det for noe som er større enn dem selv, i troen og håpet på en bedre og mer fredelig verden og med det sikkerhet for oss alle.

Vi hedrer våre veteraner og vi hedrer veteranfamiliene som har tatt belastningen på hjemmefronten.

Uten familiene har soldatene langt mindre å kjempe for.

Familiene er soldatenes viktigste støttespiller, men også de som dessverre betaler den største prisen når soldater ofrer livet.

Veteranene og deres familier fortjener vår største heder.

Vi skal her i Kåfjord i dag avduke en minnebauta til heder for de som gav sine liv for vår frihet.

KRANSENEDELEGGING

I dag skal vi hedre og minnes våre veteraner, for den innsats de har gjort og de offer de har gitt – for at vi skal kunne leve i fred og frihet, i et demokratisk land.

Takk for alt!

- Kransenedlegging
- 1 minutt stillhet

Takk til alle veteranene for innsatsen!

Takk til alle ute og hjemme som kjemper for fred og frihet hver dag.

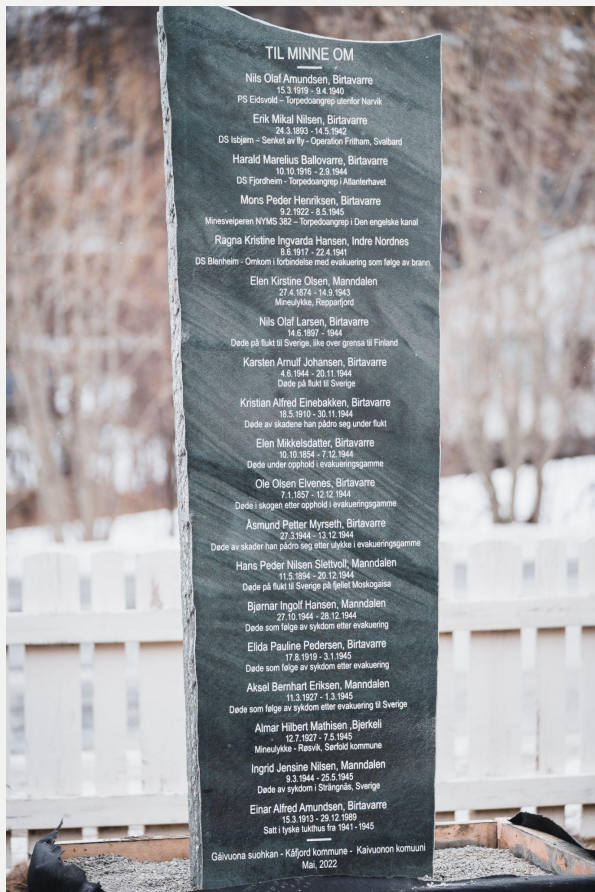
Takk til Kåfjord kommune v/ Ordfører Bernt Lyngstad for det gode samarbeidet i f m denne markeringen og for at kommunen tar

Forsvars og veteranarbeidet alvorlig Takk for at akkurat du tok deg tid til å feire friheten og anerkjenne våre veteraner og deres familier i dag. Mange har ofret mye, noen har ofret alt.

Gratulerer med frigjøringsdagen og veterandagen!

Bilder fra arrangementet

Hefte - Krigens falne 1940 - 1945
Kåfjord - Gáivuota - Kaivuono

Bilder fra arrangementet

Hefte - Krigens falne 1940 - 1945
Kåfjord - Gáivouta - Kaivuono

Bilder fra arrangementet

Hefte - Krigens falne 1940 - 1945
Kåfjord - Gáivuota - Kaivuono

Bilder fra 1947 - Krigens tre falne fra Birtavarre markeres med en minnestøtte

Hefte - Krigens falne 1940 - 1945
Kåfjord - Gáivouta - Kaivuono

